

XII
IMMANUEL!
DISQVISITIO THEOLOGICA
Continuata.

De
VERITATIS
APOSTOLICÆ

i. Joh. i: 7.

HOSTIBUS ARMINIANIS.

In Regiâ Academiâ Aboënsi,
Consensu pl. Rev. Facult. Theologicae,
Publicè examinanda.,

P RÆS I D E

ENEVALDO SVENONIO,
Q. G. A. SS. Theol. Doct. & Professore
Primario.

R E S P O N D E N T E

GUDMUNDO AMNELIO,
Ostro-Gotho.

Ad diem April Anno ~~1500~~ 1500
M. DC. LXXXIV.

ABOÆ,

Exc. apud Joh. L. WALLIUM, A.T.

*Reverēdis. Amplissimoḡ in Ch. Patri ac Dno:
DN. M. MAGNO PONTINO,
inclitæ Diœcesios Lincensis
Episcopo Eminentissimo, Consistorii i.
bidem Præsidi & Gymn. Ephoro, Patro-
no maximo, adeoq; humiliamā animi
submissione æternū suspicioendo.*

*Maximè Rev. Praclarissimoḡ Viris ac Dominis,
DN. M. PETRO Löfgren / Ecclesia-
rū, quæ Christo Lincop. adserūtur Paſt,
gravissimo, Consistorii Eccles. seni-
ori, Diœcesios Archipræposito, Me-
cœnati submissè devenerando.*

*DN. M. ESCHILLO FABRICIO,
Ecclesiastū, quæ Deo in Abn & Ödeshög
colliguntur, Paſt. vigilantis. nec non earun-
dem ac circumiacentium Præposito dignis.
Promotori & fautori quovis officiorum
genere prosequendo.*

*Pl. Reverend. Clarissimoḡ Viris ac Dominis,
Prædicti Gymn. LECTORIBUS soler-
tissimis, nec non Consistorii ADSESSORI-
BUS graviss. Mecœnatibus, Promotoribus
& Fautoribus perpetuā animi observantiā
colendis.*

*Rever. ac venerabili Viro,
DN. SVENONI Högl Paſt. in Adelöf me-
ritissimo, Fautori ac benefactori multis no-
minibus colendo.*

Quemadmodum Patrone magne &

Fautores optimi, aqua natumlis ex-
ternos corporis diluit squalores & im-
puritates, ut quis nitidâ facie in conspectum ho-
minum honestatem amantium prodire posse.
Si aqua regenerationis & renovationis spiritus
sancti, baptismus: omnes planè internas ab-
sterget peccatorum fôrdes, ut in Principis Prin-
cipum, & Regis Regum Domini nostri Iesu
Christi conspectum possimus procedere. Est enim
aqua hec, medium, per quod justificamur, &
antea filii ira, ad aeternam projecta calamitatē,
reddimur filii Dei & heredes, imo coheredes
ad vitam aeternā; nam qui credit sc. finaliter
& baptizatus est, salvus erit. Appellatur aqua
reconciliationis, quâ nos omnes à mendaciis pa-
tre & omnibus mali auctore seducti, in gratiam
cum Deo redimus, remissionem peccatorum, &
dona spiritus sancti consequimur, & associamur
sanctis Dei hominibus in beatâ aeternitate & a-
eternâ beatudine. Nuncupatur aqua vite, in
quâ veterem exuimus hominem & induimus
novum, qui in novitate vite ad decretoriam
boram usq; ambulabit. Dicunt aqua mysterit
sine quâ vitam aeternam nemo ordinariè conse-
qui potest; nisi enim quis renatus fuerit ex
aqua & spiritu, non potest intrare regnum ca-
lorum. Verum cavendum nobis maximè est, dum
in seriam bujus cogitationem descendimus ne
enim eis adversariis Anabatistis à veritatis semi-
tâ,

zā deflectamus, expēndentes scripturam sacram
ad nostrā nationis dictamen; summo namq; de-
siderio, impulsū illi, lingvam & stylum tor-
quent in eos qui n̄avos innumerabiles & super-
fluas imbecillitatis humani generis confiteen-
tur; omnes enim (prob dolor) cum Hagiopsal-
mograpbo necessum habemus in hacce lamenta-
bilia prorumpere verba, dicentes: quod pecca-
to indulgeamus quotidiē & ingurgitemur
instar cervi haurientis aquā. Cumq; Poëta nitio-
mur in vetitū, semper cupimus negata, quē ad-
modū hac fusē & luculenter delipeat præsens
disputatio, à max: Rev: D. Doctore, nominis ex-
istimatione, famā & eruditione longè celeber-
rimo conscripta, quam pro ingeniali mei supel-
lectile defendendam quoniam suscepserim; eā-
dem occasione animum meum subiicit vestra su-
p̄m eloquium beneficia, ac singularis in litera-
rum dignitatem favor, qui me impulit hocce
Tyrocinium more Acad. V. Nom. consecrare, in
gratissimi animi tesseram, & debiti officii con-
testationem. Accipere ergo hoc qualecunq; mu-
nus dextrè & candidè, adspicite vultu placido,
& serenā fronte, me etiam sub vestræ benigni-
tatis umbra ac patrocinio diu retinete ducite
& promovete. Deus Vos extra omnem incommo-
ditatis aleam salvos & incolumes servet, cuius
numen assiduis votis sollicitabit

Vest. Nominum

Observantis: cultor & humil. cliens

GUDMUNDUS AMNELIUS.

S. 58. B.

DISP.

UT hæc propositio sit monitoria 1. XIII.
 de Baptismi fine, quotidianâ sc. Resp.
 mortificatione veteris Adami & operi- Gud-
 bus Renovationis juxta Rom. 6:4. Con- mun-
 sepulti sumus cum Christo per baptismum in DO A-
 mortem, ut sicut Christus est excitatus à MNE-
 mortuus per gloriam patrū, ita & nos in no- LIO,
 vitate vita ambulabimus. 2. De obliga O:Go-
 tione erga legem Dei de jure, non ita de tho.
 Facto, hoc est, revocat homini renatoe Aboe.
 in memoriam, quid fieri debeat, non
 quid fiat aut fieri ab eodem in hæc im-
 becillitate semper possit, juxta illud :
 Rom. 8: 12. *Debitores sumus non carni, ut*
secundum eam vivamus, &c. Ad hæc B. Lu-
 therus in Catech. Maj. p. m. 550, 551.
 scribit: ita jam liquidò omnibus com-
 pertum esse arbitror, quam præclara
 ac mirifica res sit Baptismus, eripiens
 nos à rictudiabolico, Deum nobis pro-
 prium faciens, peccatum opprimens
 & auferens, deinde in dies singulos

N

novum

novum hominem fortificans, semper etiam durans ac permanens, donec ex hoc exilio erexit, ad immortalem gloriam migraverimus. Eam ob rem cuique baptismus ita habendus est, ut amictus quotidianus, quo induitus semper debet incedere, ut nunquam non in Fide ejusq; fructibus inveniatur, ut coercitis veteris hominis concupiscentiis, in novo adolescat: si enim Christiani perhiberi contendimus, baptismi opus sedulò nobis exercendum est, unde Christiani appellationem promeretur. Si quis a, excidat, ille accedat vicissim: nam quemadmodum Christus omnis gratiae & misericordiae sedes non cedit, neq; obstat nobis prohibens iterum ad se accedere, quamquam peccantes hallucinemur; ita quoq; universorum bonorum suorum & dolorum

norum thesauros inconcessus peren-
net. Nam quemadmodum semel in ba-
ptismo peccatorum condonationem af-
secuti sumus, ita ea adhuc quotidie per-
manet quamdiu vivimus, hoc est, donec
in terris veterem hominem collo cir-
cumferimus. Benè intelligendo, Janu-
am salutis poenitentibus semper stare a-
pertam: Pænitentia n. est redditus ad Ba-
ptismum ait B. Chemnitius part. II. Ex con-
cil. Trid. pag. 78. Item B. Meßnerus in col-
leg. de Sacr. Disp. XI. th. 39. scribit: Si
Pontificū faterentur per recordationem bapti-
smi condonari peccata, caderent salutis incer-
tudo, purgatorium, satisfactio[n]es pænitен-
tiales &c dogma de opere operato. Ad inst.
ultra posse nemo obligatur, est Regula
juris. Bz. valet in civilibus non spiritu-
alibus. Quō etiam collimare accepimus
verba laudati Chemnitii in cod. Exam.
concil. Trid. p. 79. Canon VII. pont. Si
quis dixerit Baptizatos per baptismum
ipsum soli utm. debitores fidei fieri, non
autem universæ legis Christi servandæ,

anathema sit. Examen: ut èò facilius quid
sibi canon hic velit aperiatur, primum simpli-
citer dico: Si qui sentiunt vel docent bapti-
zatos per baptismum tantum debitores fieri
solius Fidei (hoc est historica notitia articu-
lorum fidei, & externe professionis): ita ut
peculiari privilegio, prorsus exemptos se esse
arbitrentur à subjectione & obedientia man-
datorum Dei; utiq; liberum & arbitrarium
sibi esse existimant, sive obsequi mandatis
Dei, sive ea violare & securè peccatis in-
dulgere posse: illos affirmo jure damnari.
Sunt enim in ipsum baptismum blasphemæ,
quasi sit privilegium surpitudinis, & pu-
gnant cum doctrinâ Pauli Rom. 6. Abfir, ut
in peccato maneamus, consepti enim sumus
cum Christo per bapte. in mortem: hoc sen-
tientia, quia vetus homo noster simul cruci-
fixus est, ut destruatur corpus peccati, ut ul-
terà non serviamus peccato: sed factus Christus
resurrexit à mortuis per gloriam patris, ita &
nos in novitate vite embulemus &c. Rom. 8.
Debitores sumus, non ut secundum carnem
vivamus. Rom. 13. Nemini quicquam de-
beatis, nisi ut invicem diligatis. 1. Cor. 13. Et
nes

nos debemus mutuò nos diligere: Num. v. hac sententia quæ vera est, patientur sibi Pontifici satiſieri à nobis in hoc canone? Sanè, non arbitror. Aliud n. est quod in hoc canone cundunt, quam primâ fronte se offerat. Promissio baptismi offert & confert gratiam Dei Tit. 3. Remissionem peccatorum Act. 2. Stipulationem bona conscientiae erga Deum 1. Pet. 3. Regenerationem spiritus Tit. 3. Ingressum Regni cælorum Job. 1. Salutem Marc. 16. Hereditatem vita aeterna Tit. 2:3. per & propter mortem & resurrectionem Christi Rom. 6. 1. Pet. 3. Et has beneficia Deus vult fide à nobis accipi, juxta dictum Christi, qui crediderit & bapt. &c. Nostri igitur ex hoc fundamento docent, ut promissio & gratia illa baptismi nobis sit rata & firma, non pendere eam ex conditione legis à nobis impletæ, sed requiri tantum fidem, quæ gratuita illa beneficia, quæ nobis propter Christum donantur, ad nos recipiamus: Fides enim accipit promissionem baptismi Marc. 16. Lex v. non est ex Fide Gal. 3. Et fides perpetuò manere incerta, promissio etiam nec rata nec utilis esse posset, si penderet ex conditione legis à nobis

impletas: qui n. ex operibus legis sunt, sub maledicto sunt Gal. 3. Ideò ex fide, ut secundum gratiam firma sit promissio Rom. 4. Hanc doctrinam in 7. hoc canone, vellent pontificis, & expressè quidem non audent dicere, efficaciam baptismi pendere ex conditione impleta à nobis legis, nec tamen dissimulant quid velint. Mutuantur n. ex s. cap. ad Gal. illam phrasin: Qui circumciditur, debitor est universæ legis facienda. Atqui hoc Paulus non de vero & principali usu circumcisionis dicit, quam Rom. 4. tradit fuisse sigillum justitiae fidei, cui opponit justitiam legis & opera: sed ex pseudo Apostolorum opinione de Circumcisione tamquam nostro ope- re dicit hoc consequi. Addit a. qui eà opiniōne circumciditur, ut fiat debitor universæ legis sequendæ, ad promerendam gratiam & salutem, ei Christum nihil prodeesse, evacuatum esse à Christo, & gratiâ excidisse. Hac conferantur ad verba 7. bujus canonis, qui bus affirmant baptismum debitores facere universæ legis Christi servandæ, obliquè igitur huic eunt, gratiam baptismi non sola fide accipi, sed ad hoc requiri etiam observationem manda-

mandatorum Dei. Et ad stabiliendum hoc dogma, duplice sophismate utuntur, quorum prius est: in baptismo abrenuntiamus Sathanam, & operibus ejus, & sit ibi obligatio ad mortificationem peccati, & ad novitatem vita, ut liberati à peccato serviamus Deo Rom. 6. Ergò non solius tantum Fidei conditio requiritur, sed & impletionis mandatorum Dei. Nos verò illa non negamus, quæ Paulus Rom. 6. de baptismo scribit, quaque in formulâ abrenunciationis in actione baptis- mi proponi solent: sed respondemus per distinc- tionem, quam Paulus tradit Tit. 3. Ubi baptismum vocat lavacrum Regenerationis & Renovationis. Principalia a. beneficia baptis- mi sunt gratia, remissio peccatorum, ado- ptatio, acceptatio ad salutem & ad heredi- tam vitæ aeternæ: ad qua conditio nostre- rum operum non requiritur: dantur n. pro- pter meritum filij Mediatoris; sed illa bene- ficia Christus affirmat fide accipi Marc. 6. Post accepta verò beneficia, sequitur donum re- novationis Tit. 3. & illa obligatio de qua Pau- lus Rom. 6. concionatur; ita enim expressè inquit: Liberati à peccato, servi facti es sis

Deo ad iustitiam: Et Tit. 3. dicit Regenerationem præcedere renovationem sequi; novitatis verò objectum esse mandata Dei nemo dubitat. Quæ igitur re ipsâ differunt, necessariò etiam in docendo discernenda sunt. Alterum **sorbisma** est, quia manifestissimum est, nos baptizari non in Mosen, sed in Christum, hoc est, non in legem, sed in Evangelium; pro Evangelio igitur nominare legem Christi, ut eò facilius confundere possint promissionem gratuita reconciliationis propter Christum, quæ fide accipitur, cum doctrinâ dè mandatis Dei, quæ nostram obedientiam requirunt. Ubi plus inferunt **μυητεριαν** in conclusionem, quam erat in præmissis.

§. 59. γ. Ut deniq; per illam munitionem animæ, ut nihil mali exsequatur pér corpus, non dividatur baptismus in internum & externum cum Calvinianis: nam unus est dominus, una fides, unus baptisma, unus Deus &c. Eph. 4: 4. s. in quod dictum breviter commentatur B. D. Baltb. Meissnerus Disp. XI. de Bapt. th. 24. his verbis: **Quod scripturâ S. u-**

vum esse & simplex asseverat, & ita quidem unam sicut Deus est unus, illud fingi geminum aut distrahi non debet, conf. i. Joh. 5. 7. 8. Atq; hisce tandem tribus modis arbitratus sum, propositionem illam vexatam, ad sensum apostolicum reduci ac justificari posse.

§. 60. Cœterūm, phrasin istam, prout jacet, inq; suis terminis terminantibus primo intuitu obvia est, non difficilem in partes adversariorum jam antea citatorum trahi posse. Ortus a, est hic error ex falso persuasâ opinione ac imaginatione de perfectâ hominis Renovatione in hoc statu gratiæ, prout id non obscurè indigitant protestantes in Aug. Conf. art. XII. hoc anathemate: *Damnant Anabaptistas, qui negant semel justificatos posse emittere spiritum sanctum. Item quod contendunt quibusdam tantam perfectionem in hac vita contingere, ut peccare non possint.* Huic anathemati taci-

tè subsunt etiam ipsi Pontificy, quamdiu docent quòd Renati perfectè possint implere legem; pariter & Remonstrantes unà cum Socinianis. Annon gravissimum crimen est pelagii, inficiari peccatum originale, quod etiā πρώτων ψεύδος est Arminianorum, inde non est mirum, quòd ad assensum Fidei, & alibi, gratiæ Dei derogent, viribusq; liberi arbitrii arrogant quod est meræ gratiæ. Videmus a magnam esse, in fundamento errorum omnium horum adversariorum, harmoniam.

§. 61. Ac sicut in specie cœpi agere de Arminianis, dicam non nihil de eorum nobiscum controversiâ, an dentur perfectè renovati? Nos Negamus: illi affirmant, maluniq; fingere in hâc imperfectione, perfectos & adultos ut vocant in Renatis, quam suam cum Hiobo, Davide, Salomone, Paulo, jaco, Joh. aliisq; sanctis Dei hominibus, imperfectionem agnoscere. Job. 9:7. cap. 14:4. Ad mille non possumus respondere unum: quis dabit mundum de immundu?

I. Reg.

1. Reg. 8: 46. Non est homo qui non peccet. Eccl. 7: 21: Nullus est hominum in terris qui facit bonum & non peccat. Gal. 5: 17: Caro concupiscit adversus spiritum. Caro enim nunquam quiescit etiam in renatis quicunq; illi fuerint, conf. Rom. 7: 17. seqq. Jac. 3: 2: In multi labimur omnes. 1. Job. 1: 8: Si dixerimus nos non habere peccatum, seducimus nos ipsos & veritas non est in nobis. Adhæc, Esaias ait, cap. 64: 6. Omnes justitia nostra sunt instar panis menstruata. Psal. 130: 3. Si peccatum imputas Domine, quis coram te subsistet? Hebr. 12: 1. ἀμαρτία εὐπεισατο vocatur. &c. Ad Inst. ex Psal. 18: 24. Fui integer cum Deo & cœvi mihi ab iniuitate mea. Psal. 19: 14. Tunc ero perfectus, & innocens à prævaricatione multis. De Assâ scribitur 1. Reg. 15: 14. quod cor ejus fuerit integrum, sincerum ac perfectum coram Domino, licet excelsa non amoverit. conf. Gen. 20: 5. 2. Reg. 20: 3. 2. par. 16: 9. Esa. 38: 3. &c. Dico: Perfectionem, de quâ h. l. disputatur, non usurpari 1. de sinceritate oppositâ hypocrisi; 2. Nec de perfectione

One Evangelicā, quam Deus ex gratiā vel imputat Renatis, vel in iisdem tolerat, adeoq; non de perfectione justificationis quæ consistit partim in perfectā remiss. pecc. partim obed Christi perfectā attributione 3. Neq; de perfectione Sanctificationis, inchoatā, quæ ita dicitur vel ratione probabilis conversationis, vel aliqualis partium perfectionis, vel comparatè resp. infirmorum phil. 3: 13. Eph. 4: 13. Ebr. 5: 13. 14. Sed 4. de perfecta absolutione, & absolutā perfectione Legali, vel uno verbo de sanctitate consummatā in hāc imperfectione, de hāc loquuntur unā cum Socin. Arminiani: omnem verè Renatum, ejus esse perfectionis, ut non possit peccare habitualiter, immo, peccatorem, ajunt, postquam conversus est, posse eō perfectionis pervenire, ut nunquam etiam actū peccet, ne semel quidem. Quod attinet phrasim: Deut. 6: 5. Diligos Dominum Deum tuum ex toto corde Matth. 5: 28. Estote perfecti sicut Pater v. Respondeo t. Ad talēm perfectionem omnes nos oportet adspirare. 2. Agnoscamus

scimus quidem, non tantum cor sacerum ~~γένεται~~, sed etiam actum amoris hic designari; sed hanc perfectionem conquerimur imperfectam esse: suspiremus E. Evangelicam! Prægnautia in hanc rem verba sunt B. Dn. D. Joh. Conradi Danhaueri in *Hodoſophia Christiana, Phænon.* X. pag. 696. *Estudiu boni nascitur tandem habitus renovationis, ob subjecti incapacitatem, imperfectus.* Et statim p. seq. Qualis fuit sanctitas in jobo, in Abraham &c alii? at ad summam perfectionis ~~ακμὴν~~ nunquam pervenit, constat n. e scripturis, peccatum in renatus seu iustificatis relinqui, in illis habitare, imperium affectare, illos captivare, miseris reddere, ad versus spiritu concupiscere, sanctos teneri semper ad orationem pro remissione peccatorum &c. Decrescit E. quotidiè vetus Adam in regeneratis ac imminuitur, sed nunquam in hac imbecillitate prorsus aboletur.

§. 62. Neq; tamen in nostra potestate esse, ut extingvantur opera carnis, constantē asserimus. cont. eosdem. verba Dn. D. Calvū in *Confid. Armin.*

cā dēre hāc sunt: Nec ē pravā concipi-
scētiā ē peccato liberamur proprio studio se-
veriorū ē castigatiōrū vite, gratiā Christi
ē Spiritu Dei opus est, ejusq; gratiōsā Rege-
neratione ē renovatione: posse renatos coope-
rari Deo in subīgēndā carne non diffitemur: sed
Remonstrantes gratiā Sp. S. posthabitā, severio-
rem solūm ē castigatiōrem vitam commemo-
rārunt, ac si res ea in virib; nostris posita esset.

§. 63. Accedit etiam tandem hoc ad
Anabaptistico, Photino-Sociniano, Re-
monstranticā Ἀραμαρτυσίᾳ, Βδέλυγμα,
quod impiē affirment non omnes indi-
scriminatim ope habere quotidiē orare:
Dimitte nobis debita nostra; sed illos tantūm,
qui propter antegressa peccata in gra-
vem aliquam tentationem incidunt, ne
difficultati luctæ spiritualis succum-
bant. Quemadmodum documenta hu-
jus impietatis penes Arminianos haud
obscura prostant. Ex scripto Danielis
Witsij 13. Febr. 1620. Citante Peltio in
Harm. Art. IX. 7. II. p. 20, refert Dn.D.
Abraham Calovius noster in considera-
tione Arminianismi pag. 298, de LAN-
GE.

GERAECKIO, quod dixerit: IMPUDEN-
TEM ESSE ORATIONEM PRECARI,
ET VESPERTINIS TEMPORIBUS DI-
CERE, NOS GRAVITER ADVERSUS
DEUM PECCASSE. Nec non de Joh.
Geister, quod in suâ conf. professus sit,
aliquem posse perfectè sanctum esse, omnia
Christi praecepta servare, ac per eas salvari. &c.
Nullum a. ἀρμαρτησίας hujus subsidium
habent à D. Augustino, ad quem pro-
vocare solent. Mens ejus genuina extat
Serm. 49. de Temp. his verbis expres-
sa, *Legem implere, hoc est, non concipi-
scere; quis ergo hoc, qui vivit, potest?* Dex-
trè E. accipienda sunt quæ habet Lib.
de Grat. & lib. arb. c. vi. & vii. Nec non
L. II. de merit. & remiss. c. 17. posse ho-
minem, si velit, esse sine peccato, adjutum
à Deo. Nimicum impletionem legis
intelligit non κατ' ἀνεβοδικαιον, ut an-
tea confessus est; sed κατ' ὄπιγματα; vel
Evangelicè, ut antea notatum. Auro
digna sunt quæ habet D. Eusebius Hiero-
nymus Stridonensis in lib. II. adversus Jo-
vinianum. pag. 32. Et in eodem loco: *Vigila-
te & orate, ne intreris in tentationem, spiritus*

quic.

quidem promptus est, caro a. infirma. Quod si ante crucem dictum responderis: certè post crucem in oratione Domini cā dicimus: Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris? Et ne nos inducas in tentationem, sed libera nos à malo. Si non peccamus post baptisma, cur nobis poscimus peccata dimittri, quæ in baptimate jam dimissa sunt? quid oramus ne intreremus in tentationē, Ut liberemur à malo, si diabolus tentare non potest jam baptizatos? conf. ea quæ copiose quoq; de hāc eādem materiā diducit idem D. Hieron. Dial. adv. Pelag. lib. II. pag. 127. seqq. inter Critobulum seu Pelagium & Atticum, seu seipsum. Ubi variis argumentis demonstrat nullum hominem esse sine peccato. E.g. p. 128. scribit: Critob. Si iunumerabiles justi sunt, & hoc negari non possit, quid mali locutus sum, posse esse hominem sine peccato si velit, hoc est, aliis verbis dicere: posse justum sine peccato esse, in eo quod justus est? Atticus: justos esse concedo; sine omni a. peccato omnino, non assentior. Etenim absq; vitio, quod Græcè dicitur κανία, hominem posse esse ajo: ἀραιάρτητον, i.e. sine peccato esse, nego, id n. soli Deo competit, omnisq; creatura peccato subjacet, & indiget misericordiā Dei, dicente scripturā: misericordiā Domini plena est terra &c.

Ad

*Præstantissimum virtute ingenioque
juvenem Virum,*

DOMINI. GUDMUNDUM AMNE-
LIUM, Ostro-Gothum,
Amicum ac commilitonem meum
perdilectum:

De hâc materiâ theologicâ responsurum:

GUDMUNDUS AMNELIUS
Ἄντεγαμπαλιζόμενος
ANGELUS DUM MI NUDUS.

A NGELUS appareat NUDUS DUM,
terret amicos;
Vestitus recreat viscera mœ-
sta malis:
Mi sic AMNELIUS GUDMUNDUS scan-
dere in altum
Dum tunicatus abit, gravior
iude siet.

L. Mq;

P RÆS E S,

Perquam felices sumis GUDMUNDE labores,
Qui labra divino Palladis amne rigas.
Dum Te tela petunt; animo nunc excipe fortis,
Mox ex ore Dei dogmata fare diu!
Hactenus ingenium privata industria fovit,
Sed nunc erudiant publica dicta Tuum.
Perge precor felix sic prælia victor inibis
Dum cathedram scandis, prospera cuncta
precor!

T.

GABRIEL WALLENIUS, A.F.

ENIOMIUM summum est literas per volvere
sanctas,
Et sensum verum noscere ritè patrum:
Ne quos decipiatur tam detestabilis error,
Per quem post mortem infera regna petant,
Sic rectamq; viam manstrat pietatis Alumnus,
AMNELIUS tradens egregium specimen.
Gratulor ergo tibi popularis semper amande!
Faustos successus comprecor atq; tibi!
Vive diu felix doctissime sympathriota!
Ampliflicet JESUS gaudia nostra diu!
Vive diu faustus noster dulcissime amice!
Et post decessum cœlica Regna pete!

Currenti licet calamo, honoris tamen
& amoris in tesseram occupatus
scripsit

BENEDICTUS HVAL O Geh.

Eruditionem cum virtutē conjunctam,
haud inconvenienter bona fortunæ Ma-
trem appellâris; quippe, quæ cuncta nobis sup-
peditat Utilia, inquit Theades. Ad hanc autem
non tam invitari, quâm rapi naturam nostrâ,
quotidiana rerum experientia, nobis declarat.
Nec id mirum cuiquam videri debet; quo-
niam magna vis illius est, quæ non tantum ju-
stissimo jure hominem sibi adjungere, sed
etiam supra mortalem conditionem in cœlum
usque evehere atque extollere posse videatur.
Proindè, qui boni beatiq; esse voluerunt, huc
incubuerunt, ut illi se primum excolendos, &
salubri ejus notitiâ imbuendos traderent, de-
inde eâ se corrigi sanariq; facilimè paterentur.
Verum qui ad ejus cognitionem pervenire
cupit, non deliciis, sed curis; non disidiæ,
sed diligentia; non voluptatibus, sed labori-
bus; non vitiis, sed virtutibus, semper vacare
debet. Omnia illustria atq; egregia, florida,
viva & exultantia cuncta, ibi habentur. Ru-
dem illa hominem solertissimè informat, im-
peritum pulcherrimè docet, ignorantum scientiæ
desiderio cupidissimo afficit, ad omnia prius
ineptum, aptissimum facit, stolidum pruden-
tem reddit; bardum in politum, insabum in
sapientem mutat; propterea quid illâ melius?
quid præstabilius? quid, inquam, eruditione
doctrinâq; optabilius? Hæc est, quæ domi de-
lectationem summam, ingenii animiq; recrea-
tio-

tionem efficacissimam adducit: hæc foris mi-
nimè nos moratur aut impedit, sed omnibus
horis assiduè nobiscum est. *At quorsum hæc?*
In te ecce, Musarum optime satelles, mihi verò
amicorum omnium travissime, AMNELI, me
nunc reflecto, teque fateor ab rudibus annis
maximam virtuti dedisse operam, utpote ad
omnem patientiam malignitatis fortunæ, pios
ac honestos non raro conatus tuos frustran-
tis, infractum. Quo conamine jam divinas
etiam amplexus es Musas, quarum sub Præside
summo specimen editurus es egregium. Perge
proporrò, ut cœpisti, altiusq; te in posterum
imerge studiis. Nec verò te pœnitabit, sic sacris
impeditisse labores, utiq; fructus cū inde in te tu-
osq; redūdet uberrimus. Quod impensè optat

ESAIAS Bruhn.

Gnaviter ad bifidi Parnassi culmina tendens,
Ut queat optatam studiis imponere metam,
Difficiles haud effugiet perferre labores;
Mox sed ab ephebis patienter discere perget,
Undiq; vel propter certamina docta Minerva
Noctes insomnes tolerans, Sob alma brabæ.
Ductus sic vigilat, verè Phœbeus Alumnus
AMNELIUS tandem referent cui præmia Musæ!
Materiam sacram defendens ore perito,
Nominis sub celso, probat æxpyndolis ample.
Ex animo tibimet felicia Sympatriotæ
Largis exopto votis, in tempora sera!

LAURENTIUS Hööf/O Goth.